

18.4. Hlavní části

V předchozích lekcích jsme se naučili všechny různé části slovesa. Během toho jsme viděli, že **koncovky** jsou dokonale pravidelné, ale různá slovesa mají nepravidelnosti ve svých **kmenech** (kromě těch, které jsou pouze důsledkem standardní kombinace písmen jako např. $\pi + \sigma \rightarrow \psi$).

Existuje standardní formát pro podání těchto informací ohledně kmenů nazývaných „hlavními částmi“ slovesa. Toto se skládá ze šesti částí slovesa, z nichž lze vytvořit všechny časy a slovesné rody. (...)

Podívejte se na následující informace ohledně slovesa βαλλω.

prézens	futurum	aorist aktiva	perfektum aktiva	perfektum mediopasiva	aorist pasiva
βαλλω	βαλεω	ἔβαλον	βεβληκα	βεβλημαι	ἐβληθην

Toto nám říká všechno, co potřebujeme vědět, abychom vytvořili všechny tvary slovesa βαλλω za předpokladu, že známe standardní koncovky (pro sloveso λω) v různých časech. Během chvilky byste nebyli schopni přijít na to, že perfektum aktiva slovesa βαλλω je βεβληκα, když už to víte, můžete hned přidat standardní koncovky slovesa λω v perfektu k βεβληκα, abyste vytvořili perfektum slovesa βαλλω.

Učitelé se rozcházejí v tom, nakolik zdůrazňují důležitost učení se hlavních částí těchto běžných sloves – zajisté je to velmi užitečné, ale na druhé straně je to docela nepříjemná povinnost. Co však je nepochybně zásadní, je být schopen vytvořit různé části slovesa, když jsou vám dány hlavní části (např. ve slovníku).

Způsob, kterým se každá z hlavních částí vztahuje k určitému počtu různých částí sloves (a naopak) je vyložena níže.

hlavní části			všechny části slovesa	
prézens aktiva	λυω	→	prézens aktiva imperfektum aktiva prézens mediopasiva imperfektum mediopasiva	λυω έλυον λυομαι έλυομην
futurum aktiva	λυσω	→	futurum aktiva futurum media	λυσω λυσομαι
aorist aktiva	έλυσα	→	aorist aktiva aorist media	έλυσα έλυσαμην
perfektum aktiva	λελυκα	→	perfektum aktiva plusquamperfektum aktiva	λελυκα (έ)λελυκειν
perfektum mediopasiva	λελυμαι	→	perfektum mediopasiva plusquamperfektum mediopasiva	λελυμαι έλελυμην
aorist pasiva	έλυθην	→	aorist pasiva futurum pasiva	έλυθην λυθησομαι

Příklad

- βαλλω je dáno jako:

présens	futurum	aorist aktiva	perfektum aktiva	perfektum mediopasiva	aorist pasiva
βαλλω	βαλεω	έβαλον	βεβληκα	βεβλημαι	έβληθην

βαλλω vám např. říká, že 1. os. sg. impf. medpas. je ἐβαλλομην

βαλεω 2. os. pl. fut. akt. je βαλειτε

ἔβαλον 3. os. sg. aor. akt. je ἔβαλεν

(a koncovka -ov ukazuje, že je to aorist II.)

βεβληκα	part. pef. akt. je	βεβληκως
---------	--------------------	----------

βεβλημαι 3. os. pl. pf. medpas. je βεβληνται

ἐβλήθην 1. os. pl. fut. pas. je βληθησομεθα

- Představte si, že potřebujete přeložit οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες. (Mk 4,20)

Z kontextu odhadujete, že poslední slovo má co do činění se slovesem σπειρω (seji). Podíváte se na hlavní části slovesa σπειρω a zjistíte, že šestý tvar je ἐσπαρην. To vám říká, že participium aoristu pasiva bude σπαρεις (skloňováno jako λυθεις; žádný přímnožek u participia a hlavní část vám řekla, že nemá, neobvykle, θ). Za tohoto předpokladu můžete vidět, že je to N. m. pl. part. aor. pas. slovesa σπειρω. Proto uvedena fráze znamená „ty, které byly zasety na dobrou půdu“.